

GE 8lk – Arvosana viisi

Voidaan toteuttaa 7., 8. tai 9.-luokalla

- Oppilas toteuttaa pienimuotoisen maantieteellisen tutkimuksen hyödyntäen myös geomedialla
- Oppilas toimii projektissa, jossa vaikutetaan lähiympäristön viihtyisyyden parantamiseen tai ympäristön monimuotoisuuden säilyttämiseen

Karttojen, paikkatiedon ja muun geomedian käyttö yhdistetään sisältöjen opiskeluun. Oppilaat voivat syventää maantieteellistä ymmärrystään tekemällä esim. valtiotutkielman.

S1 Maapallon karttakuva ja alueet

- Maailman karttakuva ja paikannimistö

S2 Ajankohtainen muuttuva maailma

- Uutisia maailmalta ja niiden sijoittaminen kartalle

S5 Ihmiset ja kulttuurit maapallolla

- eri kulttuureihin tutustuminen
- ihmisten elämään ja asumiseen sekä elinkeinoihin tutustuminen

- ihmisen toiminnan vaikutus ympäristöön

- ihmisoikeudet ja hyvän elämisen edellytysten pohdintaa

S6 Kestävä elämäntapa ja luonnonvarojen kestävä käyttö

- kestävä elämäntapa
- luonnonvarat ja energian tuotanto, luonnonvarojen kestävä käyttö
- ilmastonmuutos

OPH:n tukimateriaali päättöarviointiin: <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/maantiedon-paattoarvioinnin-tukimateriaali>

Tavoitteet T4-T5, T12-T13 arvioidaan ainoastaan vuosiluokalla 8 Jyväskylän vuosiluokkaistamisten mukaisesti.

Opetuksen tavoite	Sisältö-alueet	Opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet	Arvioinnin kohde	Osaamisen kuvaus arvosanalle 5	Käytännönläheisiä esimerkkejä
Maantieteellinen tieto ja ymmärrys					
T4 kannustaa oppilasta pohtimaan ihmisen toiminnan ja luonnonympäristön välistä vuorovaikutusta sekä ymmärtämään luonnonvarojen kestävän käytön merkitys	S1–S6	Oppilas oppii ihmisen toiminnan ja luonnonympäristön välistä vuorovaikutusta. Oppilas ymmärtää luonnonvarojen kestävän käytön merkityksen.	Luonnon ja ihmisen toiminnan välisen vuorovaikutuksen ymmärtäminen sekä luonnonvarojen kestävä käyttö	Oppilas osaa tunnistaa, miten luonnonympäristö vaikuttaa ihmisen toimintaan, kuten elinkeinoihin. Oppilas nimeää erilaisia luonnonvaroja.	Aihetta käsittelevät videot, dokumentit ja podcastit. Myös havainnointitehtävät esim. oman kodin ruoka-ainekaappi (mistä raaka-aineet tulevat) tai omassa arjessa näkyvät luonnonvarat (hiili, öljy/bensiini, timantit, metallit).
Maantieteelliset taidot					

T5 ohjata oppilasta kehittämään maantieteellistä ajattelutaitoa sekä kykyä esittää maantieteellisiä kysymyksiä	S1–S6	Oppilas oppii maantieteellisiä ajattelutaitoja. Oppilas oppii esittämään maantieteellisiä kysymyksiä.	Maantieteellinen ajattelutaito	Oppilas osaa kertoa keskeisten maantieteen peruskäsitteiden merkityksen. Oppilas kuvailee aluetta kartoista tai kuvista.	Keskeisinä käsitteinä esim: mittakaava, eroosio, jääkausi ja ilmastodiagrammi.
T11 ohjata oppilasta vaalimaan luontoa, rakennettua ympäristöä ja niiden monimuotoisuutta sekä vahvistaa oppilaan osallistumisen ja vaikuttamisen taitoja	S1–S6	Oppilas oppii osallistumisen ja vaikuttamisen taitoja eri aluetasoilla.	Osallistumis- ja vaikuttamistaitojen soveltaminen eri aluetasoilla.	Oppilas osallistuu ohjautusti lähiympäristön vaalimiseen, kuten viihtyisyyden tai turvallisuuden parantamiseen tai ympäristön monimuotoisuuden säilyttämiseen.	Pieni konkreettinen harjoite, kuten roskalenkki (plogging), tai tämän tavoitteen yhdistäminen muiden oppiaineiden kanssa tehtävään projektiin, jonka yksi osa-alue on lähiympäristöön tai ympäristön monimuotoisuuteen liittyvä ja sitä vaaliva (esim. BI, AI, TE, YH, valinnaisaine). Yhdistä esim. 8lk BI T6 (ihmisen toiminnan vaikutukset ympäristöön ja kestävän kehityksen osa-alueet).
Maantiedon asenne- ja arvotavoitteet					
T12 tukea oppilasta kasvamaan aktiiviseksi, vastuullisesti toimivaksi ja kestävään elämäntapaan sitoutuneeksi kansalaiseksi	S1–S6	Oppilas oppii kasvamaan aktiiviseksi, vastuullisesti toimivaksi ja kestävään elämäntapaan sitoutuneeksi kansalaiseksi.		<i>Ei käytetä arvosanan muodostumisen perusteena. Oppilasta ohjataan pohtimaan kokemuksiaan osana itsearviointia.</i>	Huom! Itsearviointi.
T13 ohjata oppilasta arvostamaan alueellista identiteettiään sekä luonnon, ihmistoiminnan ja kulttuurien moninaisuutta ja kunnioittamaan ihmisoi-keuksia kaikkialla maailmassa	S1–S6	Oppilas oppii arvostamaan alueellista identiteettiään sekä luonnon, ihmistoiminnan ja kulttuurien moninaisuutta ja kunnioittamaan ihmisoi-keuksia kaikkialla maailmassa.		<i>Ei käytetä arvosanan muodostumisen perusteena. Oppilasta ohjataan pohtimaan kokemuksiaan osana itsearviointia.</i>	Huom! Itsearviointi.